

ΤΟ ΦΥΛΛΑΧΤΟ ΤΗΣ

Η κομψή καμαρούλα θαμπά, μόλις φωτίζεται ἀπ' τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

— Γιαγιά, σκοτείνιασε πιά—εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνὴ ἡ Ἀννούλα κι' ἀνασηκώθη λίγο στὸ κρεβάτι της.

Ἡ γιαγιά κινήθηκε ἀργά, σκυφτά, νανάφη τὸ πρᾶσινο ἤλεκτρικὸ λαμπάκι.

Μὲ μιᾶς φωτίστηκε τὸ τραπεζάκι μὲ τὰ πολλὰ βιβλία δίπλα στὸ κρεβάτι τῆς Ἀννούλας. Φωτίστηκαν τὰ κάτασπρα σεντόνια, τὰ κεντημένα μαξιλάρια.

Τὰ ματόκλαδά της ἀνοιγόκλεισαν στὸ φῶς.

— Νύχτωσε, γιαγιά, κι' ὁ Ἀνδρέας δὲν ἦρθε οὔτε ἀπόψε. Δυὸ βραδιὲς ἔχει νάρθη, —εἶπε συλλογισμένα.

Κι' ἀπ' τὸ παράθυρο, ποὺ ἦτανε δίπλα στὸ κρεβάτι της τράβηξε τὴν κουρτίνα νὰ δῆ. Ὁ δρόμος φωτισμένος φαίνονταν ὡς τὴν γωνιά, ποὺ ἔστρηβε. Κανείς.....

Τὰ γαλανὰ ματάκια της γέμισαν παράπονο.

— Ἀπ' τὴ μέρα, ποὺ γλίστρησα ἀπ' τὴν κούνια, δὲν ἔλειψε μιὰ βραδιά.

— Τὸ χρυσό μου τὸ παιδί, ποὺ θέλει πάντα συντροφιά—εἶπε στοργικὰ ἢ γιαγιά. Τί νὰ σοῦ κάνη μὲ τὴ γιαγιά; Τὰ παραμύθια της δὲν εἶναι πιά γιὰ σένα. Μεγάλωσες.. Διάβάζεις σπουδαῖα βιβλία.. Δεκαπέντε χρονῶν κοπέλλα... Δὲν πιστεύεις πιά τὰ παραμυθένια βασιλόπουλα μὲ τίς μαγεμένες βασιλοπούλες— ψευτοπαρεπονέθηκε ἡ γιαγιά—.

Ἦλθε κοντά της. Ἀκούμπησε τὸ λιγόσαρκο γεροντικὸ χέρι της στὸ γλωμὸ μέτωπο τῆς Ἀννούλας, χაΐδεψε τὰ χρυσὰ φωτεινὰ μαλλιά της.

— Πάει κι' αὐτὴ ἡ μέρα, Ἀννούλα, — εἶπε χαρούμενα ἡ γιαγιά. — Αὔριο πιά θὰ πατήσης τὸ πόδι.

Κύτταξε τρυφερὰ τὴ μικρὴ ἀρρωστη ἐγγονή της:

— Πάει πιά.

Ἡ Ἀννούλα δὲν ἀπαντοῦσε. Σὰ νὰ μὴν ἄκουσε. Σὰ νὰ μὴν ἔννοιωθε. Σὰ νὰ μὴν ἦτανε γιὰ τὴ δική της χαρὰ. Δυὸ μῆνες πόσα τράβηξε. Δυὸ μῆνες καρφωμένη στὸ κρεβάτι μὲ τὸ πόδι ἀκίνητο . . βαρὺ . . Τί πόνοὺς . . Καὶ πόση ὑπομονή . . Οἱ πόνοι περάσανε . . Αὔριο θὰ πατήσῃ . . Σὲ λίγο θὰ κινηθῇ ! . . Θὰ τρέχῃ σὰν ἄλλοτε . . Ἡ γιαγιά εἶναι ὅλη χαρὰ . . Τὰ γεροντικά της μάτια, πὺν βάρυναν οἱ πόνοι πῶς πολὺ παρὰ τὰ χρόνια, ζωήρῃσαν, φωτίστηκαν.

Κ' ἡ Ἀννούλα; . . .

* * *

Ἡ πόρτα χτύπησε σιγά.

— Καλῶς τον — εἶπε χαρούμενα ἡ γιαγιά σὰν εἶδε τὸν Ἀνδρέα.

Τὰ μάτια τῆς Ἀννούλας παίξανε νευρικά.

— Κ' ἔλεγα πὺς δὲ θάρθῃς κι' ἀπόψε — εἶπε μὲ παράπονο.

— Ἀπόψε; Μποροῦσα; πὺν εἶναι ἡ τελευταία βραδιά κι' αὔριο θὰ σηκωθῆς πιά.

— Ποῦ τὸ ξέρεις ἐσύ; — ἀπόρησε ἡ Ἀννούλα; Προχθὲς μόλις τὸ εἶπε ὁ γιατρός.

— Εἶδα τὴ Λένα καὶ μοῦ τὸ εἶπε. Θάρθῃ μάλιστα καὶ κείνη ἀπόψε.

— Ἦτανε ἐδῶ καὶ χθὲς — εἶπε ἡ γιαγιά. Κάθισε ἀργὰ ὡς τὸ βράδυ ἡ καϋμένη . . Χόρτασε πιά ἡ Ἀννούλα συντροφιά. Λέγανε, λέγανε, ἀτέλειωτα. Ὁ Ἀνδρέας εἶπ' αὐτό. Ὁ Ἀνδρέας εἶπε τ' ἄλλο. Βαρέθηκα ν' ἀκούω τὸνομά σου. . .

Ὁ Ἀνδρέας γέλασε δυνατά.

— Ἐχουν ἐμπιστοσύνη στὰ λόγια μου. Εἶναι γιατί γέ-
ρασα. Οἱ δύο τους μαζί κάνουνε τὰ χρόνια μου.

— Τί μᾶς λές καλέ; — κάνει πεισιμωμένα ἢ Ἄννούλα.
Δεκαπέντε καὶ δεκαοκτὼ εἰκοσιεννιά κάνουν; . .

— Τί ἔχουν νὰ κάνουν τὰ χρόνια, Ἄννούλα; Κάποτε μὲ
τὰ λίγα μπορεῖ νάσαι μεγάλος. Κι ἄλλοτε μὲ τὰ πολλὰ νά-
σαι μικρός. — εἶπε σοβαρὰ ὁ Ἄνδρέας.

Ἔσυρε τὸ σκαμνάκι τῆς τουαλέτας καὶ κάθισε κοντά
τῆς. Κράτησε στοργικά τὸ χέρι της στὰ δύο του χέρια. Τὴν
κύτταξε τρυφερὰ στὰ μάτια.

— Τὴν Ἄννούλα μας, πὸν τυραννήθηκε τόσο. Ὅσο συλ-
λογιζομαι πὸς γλίστρησες τὴν ὥρα πὸν τραβοῦσα ἐγὼ τὴν
κούνια. — Ἴσως νάγινε καὶ ἐξ αἰτίας μου.

Ἡ γιαγιά διαμαρτηρήθηκε.

— Μὴν τὸ λές, παιδί μου, αὐτό.

— Ἴσια-ἴσια, πὸν μὲ κράτησες, — εἶπε ἢ Ἄννούλα μὲ τόνο.
— Δὲν ξέρω . . Ὅσο σ' ἔβλεπα στὸ κρεβάτι μὲ τὸ πόδι
στὸ γύψο ἀκίνητο . . βαρὺ . . Πῆγα νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τύψεις.
Τί ἤθελα ἐγὼ τὰ παιγνίδια μὲ τὰ παιδιά; . . Νά, γιὰ νὰ
μὴ σᾶς χαλῶ τὸ χατίρι. « Ἄνδρέα ψηλά . . Ἄνδρέα μου πιὸ
ψηλά » καλὰ τὰ καταφέραμε.

— Μμ . . . γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐρχόσουν κάθε βράδυ — κάνει
ἀγαναχτησμένη ἢ Ἄννούλα. Ἄπὸ τύψεις; Καλά, πὸν μοῦ
τόπες νὰ μὴ στόχω ὑποχρέωση. Καὶ τὰ βιβλία ἀπὸ τύψεις.
Κ' οἱ σοκολάτες ἀπὸ τύψεις. Ὅλα λοιπὸν ἀπὸ τύψεις . . .
Ἄς γίνω καλά, νὰ γλυτώσης ἐπὶ τέλους ἀπ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο.

— Γιατί. Εἶναι τόσο κακό; Τόσο κακὸ γιὰ νὰ θυμώνης;

Μήπως δὲ ἄρχομουν κι' ἂν δὲν γλιστροῦσες στὰ χέρια μου,

Ἄννούλα. Πὸς ἐρχομουν ὅταν ἦταν ἄρρωστη ἢ μαμά σου,

προτοῦ πάει ταξίδι. Σάδερφος εἶμαι ἐπὶ τέλους.

— Ναι! — κάνει κοροϊδευτικά ἢ Ἄννούλα, — τρίτος ξάδερ-

φος. Πόσοι τέτοιοι . . Πὸν οὔτε τοὺς γνωρίζεις. Συγγενεῖς. Τί

εἶναι; Ἄν δὲν τοὺς ἀγαπᾷς; Τοὺς φίλους ὅμως τοὺς διαλέ-

γεις ἐσὺ . . . Τοὺς ἀγαπᾷς. Αὐθόρμητα . . Ἡ ἀγάπη εἶναι ἢ

ἀλήθεια . . . Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς . . . Κ' ἐσὺ τὸ λές . . .

Τοῦ μιλοῦσε μὲ τὰ ἴδια του τὰ λόγια.

Κ' εἶχε ἓνα τόνο ἀσυνήθιστα θερμὸ στὴ φωνή της.

Ἔγειρε τὸ ξανθὸ της κεφάλι πρὸ κοντὰ του. Βύθισε τὰ γαλανὰ μάτια της στὰ ἐκφραστικὰ μαῦρα μάτια του . . .

*
* *

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἀνοίξε ἡ πόρτα. Ἡ Λένα χαρούμενη πῆδηξε κοντὰ τους.

Ἡ Ἀννούλα ἀνατινάχτηκε στὸ κρεβάτι της σὰ νὰ ξύπνησε ἀπὸ βαθὺ ὄνειρο.

Ἡ Λένα τὴν κύτταζε γελαστά.

Κ' ἐκείνη ἔκανε νὰ τῆς χαμογελάσῃ.

— Κάτι συλλογισμένη, Ἀννούλα, ἀπόψε; Τώρα πού περάσανε πιά τὰ βράσινα — εἶπε χαρούμενα καὶ κάθισε στὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ.

— Βαρέθηκα πιά νὰ σὲ βλέπω, κλεισμένη ἐδῶ μέσα, Ἀννούλα. Πότε ἐπιτέλους θὰ βγῆς; Νὰ πᾶμε καὶ ἐκδρομῇ.

Ἐκδρομῇ γιὰ χατίρι τῆς ξαδερφοῦλας. Δὲν εἶπες, Ἀνδρέα;

— Μὲ φεγγάρι μάλιστα — εἶπε χαμογελῶντας ὁ Ἀνδρέας.

Ἡ Λένα γύρισε καὶ τὸν κύτταξε. Μιὰ λάμψη φώτισε τὰ μάτια της. Τὰ μάγουλά της φλογίστηκαν. Ὁ Ἀνδρέας τὴν κύτταζε χαρούμενα, μὲ τὰ ἐκφραστικὰ μαῦρα μάτια του στυλωμένα στὰ πράσινα παράξενα μάτια της.

Ἡ Ἀννούλα ἄκουε σιωπηλῇ. Ἐκδρομῇ . . . συντροφιῆς . . . τρέλλες. Ἐνα τίποτα εἶναι τώρα ὄλ' αὐτὰ γιὰ κείνη. Τί ὅμως τὴν ἔκανε κι' ἄλλαξε ἀπότομα; Τὸ κάρφωμα στὸ κρεβάτι τόσον καιρὸ; Οἱ πόνοι, οἱ ἀνυπόφοροι πόνοι, πού πέρασαν; Τὰ βιβλία μήπως, πού διάβαζε τώρα; Τὰ βιβλία, πού τῆς ἔδινε ὁ Ἀνδρέας; Ποιὸς ξέρει; Ποιὸς ξέρει ποτὲ τί ἀλλαγὴ γίνεται μέσ' στὴν ψυχὴ του; Κάτι ἀσυνήθιστο νοιώθει μέσα της. Σὰ χαρά. Σὰ λαχτάρα . . . Σὰν καρδιοχτύπι . . . Ἄλλοτε πάλι κάτι παράξενο . . . Σὰ βάρος στὴν ψυχὴ της.

Καὶ θαμπές, ἀλλόκοτες σκέψεις τριγυρίζουν στὸ μικρὸ της κεφαλάκι . . .

— Τίποτε δὲ λές, Ἀννούλα; . . Ρώτησε ὁ Ἀνδρέας μ' ἀπορία. Γιὰ τὴν ἐκδρομὴν λέμε. Θὰ κάνουμε μπάνιο μὲ φεγγάρι. Ἄλλοτε ἔκανες σὰν τρελλή. .

— Δὲν ξέρεις τώρα τὴν Ἀννούλα; Ἄλλαξε, κλεισμένη ἔδῳ μέσα. Δὲ σκοτίζεται πιά γι' αὐτὰ — εἶπε μισσοσβαρὰ ἡ Λένα.

— Ἀπαγορευτέθηκε φαίνεται μὲ τὴν ἰδέα πὼς θὰ περάσῃ τὴ ζωὴ της καρφωμένη στὸ κρεβάτι — ξανάπε ὁ Ἀνδρέας. Γελάσανε.

— Κάνε πὼς λές τίποτα γιὰ τὴν Ἀγνή, πὸν πέθανε ἀπ' ἀγάπη. Γιὰ τὴ Μέλπω, πὸν κλέφτηκε. Γιὰ καῦμούς. . . Γιὰ δράματα . . . Γιὰ ὅ,τι τρέλλα γράφουν τὰ βιβλία. . . Καὶ θὰ δῆς πὼς θὰ μιλήσῃ. . . . Μόνο γι' αὐτὰ ἐνδιαφέρεται τώρα.

— Ἐγινε λοιπὸν αἰσθηματικὴ; — εἶπε κοροϊδευτικὰ ὁ Ἀνδρέας.

Γύρισε καὶ τὴν κύτταξε.

Ἡ Ἀννούλα χαμήλωσε τὰ μάτια γιὰ νὰ ξεφύγῃ τὴ ματιά του.

— Γιαγιά — φώναξε στὴ γιαγιά της, πὸν ξανάμπαινε κείνη τὴ στιγμὴ, — δὲν ἔφερες σοκολάτες στὰ παιδιά.

*
* *

Σὲ λίγο ἡ Λένα σηκώθηκε.

— Ἀργησα, εἶπε, καὶ ἡ μαμὰ θ' ἀνησυχεῖ. Φοβάται γιατί εἶναι ἐρημιὰ ἐκεῖ κάτω. Θὰ κοντεύῃ ἔννια.

— Σὲ πάει ὁ Ἀνδρέας — εἶπε ἀπλὰ ἡ γιαγιά.

Ἡ Ἀνδρέας σηκώθηκε μὲ προθυμία.

— Νὰ κλείσω, Ἀννούλα, τὸ παράθυρο; Δρόσισε πολὺ. Εἶπε ἡ γιαγιά μόλις ἡ Λένα καὶ ὁ Ἀνδρέας βγήκανε ἀπ' τὴν πόρτα.

Τὰ βήματά του πηδηχὰ ἀντηχοῦσαν ἀκόμη στὴ μαρμαρινὴ σκάλα.

— Μιὰ στιγμὴ, γιαγιά, μιὰ στιγμούλα, παρακάλεσε ἡ Ἀννούλα καὶ ἔσκυψε νὰ δῆ ἔξω.

Φανήκανε καὶ οἱ δυὸ στὸν κῆπο. Τὸ πυκνὸ φύλλωμα τῶν πεύκων ἐσκίαζε τὰ κεφάλια τους. Κάνανε δυὸ βήματα κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο. Τὰ παλὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ φώτιζε τώρα τὶς κομπῆς κορμωστασιῆς τους.

Κοντοσκέκονται

— Γιαγιά! — κάνει μὲ πνιγμένη φωνὴ ἡ Ἀννούλα . . Τὰ μάτια της ἀνοιγοκλείνουνε. Εἶδε καλά; Ἡ Λένα καὶ ὁ Ἄνδρέας . . Κοντὰ - κοντὰ . . . Φιλιῶνται . . .

Κάτι τρέμει μέσα της . . Κάτι σπαράζει . . Νὰ τρέξῃ. Νὰ πηδήσῃ ἀπ' τὸ παράθυρο. Νὰ βρεθῇ μπροστὰ τους. Κάνει νὰ φωνάξῃ Ἄνδρ . . Ἡ φωνὴ της πνίγεται. Τὰ μάτια της βουρκώνουν . .

Ἐκεῖνοι στέκονται ἀκόμα.

Μὰ θέλει νὰ φωνάξῃ. Θέλει νὰ τὴν ἀκούσουν . . Πῶς νὰ κάνῃ . . Θέλει.

Φουχιτιάζει μὲ τὰ δυὸ της χέρια τὸ χρυσὸ φυλαχτὸ ποὺ εἶναι κρεμασμένο στὸ λαιμὸ της. Τὸ τραβᾷ μὲ ὀρμὴ καὶ σπᾶνει τὴ χρυσὴ ἀλυσιδίτσα του.

Τίποτε δὲν ἦτον μπροστὰ στὴν ἀπελπισιὰ τοῦ μικροῦ κοριτσιοῦ πιὸ τραγικό . .

Δίνει μιὰ καὶ πετᾷ τὸ φυλαχτὸ ἀπ' τὸ παράθυρο . . . Μπροστὰ στὰ πόδια τους. Ἀνάμεσα στὰ πόδια τους.

Ὁ ἀλαφρὸς κρότος του ξεχώρισε πιὸ δυνατὸς μέσ' στὴν ἤσυχία τῆς νύχτας.

Οἱ δυὸ νέοι ἀνατινάχτηκαν. Τί ἦτον; . . .

Σήκωσαν τὰ κεφάλια φοβισμένοι. Κανεῖς . . .

— Τὸ φυλαχτὸ τῆς Ἀννούλας, Λένα — κάνει ὁ Ἄνδρέας ἔαφνιασμένος καὶ σκύβει νὰ τὸ σηκώσῃ.

Ἡ Λένα τὸν κύτταζε ἐκστατικά.

Ὁ Ἄνδρέας κράτησε μιὰ στιγμὴ τὸ φυλαχτὸ στὴν ἀνοιχτὴ φούχτα του. Ἐλαμπε στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

Τὰ μάτια του μὲ μιᾶς χαμήλωσαν συλλογισμένα.

— Μᾶς εἶδε — εἶπε μὲ συγκίνηση . . .